

Årsmelding

for

Hol fjellstyre 2023

INNLEDNING

Hallingskarvet og Skorpa statsallmenninger ligger i den høgalpine sonen og er preget av mye steinur og snøfonner med gradvis avsmeltning utover sommeren. I randsonene finner du verdifulle botner med kalkrik grunn som gir næring til et rikt plante- og dyreliv sommerstid. Her finner du typiske bukkeområder der reinen kan livnære seg på frisk groe like til frosten setter inn og gode biotoper for fjellrypa. På bremmer under allmenningsgrensene fins det rike lavbeiter. Skorpa har variert topografi med et større artsmangfold enn selve hallingskavplatået.

Villreinområdet er delt av Fv 50 og forvaltet gjennom to soner. Skorpa ligger i sone 1, nord for vegen og Hallingskarvet i sone 2, syd for vegen.

Vinteren 2017/2018 ble delbestanden i sone 1 skutt ut pga. skrantesjuka (cwd) etter pålegg fra sentrale myndigheter. Se årsmelding fra 2017. I sone 2 er bestanden vesentlig redusert av samme årsak. I 2023 ble det gitt fellingkvote på noen få dyr for å få inn nye prøver. Ingen nye funn av cwd.

Fiske vil være begrenset i denne høyden, men det er flere vann med ørret av topp kvalitet.

Fjellstyret ønsker å legge til rette for bærekraftig bruk ut i fra naturgitte forutsetninger. Informasjon om dette går fram av fjellstyrets hjemmeside, www.hol-fjellstyre.no.

For å stimulere rekruttering til jakt og fiske, er GBU fiskecamp videreført. Se egen evalueringsrapport. Årsmeldingen gir oversikt over aktiviteter og administrativt arbeid som gjelder Skorpa og Hallingskarvet statsallmenninger.

Geilo, 21.02.2024

Harry Larsen

-leder-

Elin Solveig Bondli Lauvrud

-n.leder-

Arild Tvedt

Terje Engerbakk

Bjørnar Bøkkø

1. FJELLSTYRESAKER OG -ARBEID I 2023

Det er avholdt tre ordinære møter, pluss trekningsmøte for villreinkort og kortutdelingsmøte med leder og sekretær samt sak 14 og 15 som er behandlet over nett.

I tillegg kommer 3 møter i villreinutvalget der leder har deltatt, pluss 8 eksterne møter og villreinseminar på Beitostølen, den 31.05-01.06. Den 18.11 var det oppsummeringsmøte for Hardangervidda villreinområde der sekretær og leder deltok. Sekr. har deltatt på to teammøter i regi av NFS.

Regnskapet for fjellkassen har blitt ført av Hallingdal Økonomi Service AS og revidert av Hallingdal Revisjonsselskap AS.

INTERNE MØTER – SAKER

Møte 16.03

saksnr.:

- 01-Godkjenning av regnskap for 2022.
- 02-Godkjenning av årsmelding
- 03-Tilskudd Statskog
- 04-Revidering av budsjett (utsatt)
- 05-Hol fjelloppsyn (skriv til kommunen)

Møte – leder og sekr. 09.06

saksnr.:

- 06-Trekning villreinjakt

Møte 13.06

saksnr.:

- 07-Prisfastsettelse småviltjakt
- 08-Prisfastsettelse villreinkort
- 09-Prisfastsettelse garnfiske Volavatn
- 10-Prisfastsettelse overnatting, Lordehytta
- 11-Prisfastsettelse overnatting og dagsbesøk Skorpebu
- 12-Søknad om tilskudd til bokprosjekt, Villrein i lys og skygge, pluss innkjøp av bøker, Hol historielag.

Behandlet over nett, 25.09.

saksnr.:

- 14-Stans i rypejakta
- 15-Ordninger for jegere med årskort, småviltjakt.

Møte 05.12

saksnr.:

- 16-Budsjett for 2024

2. OPPSYNS- OG SEKRETÆRORDNING

Hol fjellstyre har ikke ansatt egne oppsynsfolk, men gir årlig tilskudd til Hol fjelloppsyn der fjellstyret har styrerepresentasjon. Tilskuddet ligger har ligget på kr. 33.000 pr år. Pga. av ekstraordinære forhold i 2023, måtte fjellstyret engasjere personell til nødvendig vintertjeneste utenom Hol fjelloppsyn. Kostnaden dette medførte, ble trukket ifra det ordinære tilskuddet.

Statsallmenningene utgjør egne jaktfelt der det avkreves et mindre beløp (dekaravgift) av villreinutvalget som engasjerer jaktoppsyn under villreinjakta. Oppsynet opererer uavhengig av kommunegrenser. Alle som er engasjert i oppsynstjenesten, har begrenset politimyndighet (bpm) og oppdateres med politifaglig kurs.

Per Aksel Knudsen ble engasjert som sekretær med virkning fra 1. des.2012.

3. FJELLSTYREHYTTER

Fjellstyret har en egen hytte, Skorpebu (32V 0433213 - 6736647) som ble oppsatt på Skorpa statsallmenning i 1990.

Hytta er velholdt og har vedbod, hyggelig oppholdsrom med kjøkkenavdeling og soverom med fire

køyer. I tillegg er det hems med to madrasser, pluss sengebrisk i oppholdsrommet. Tilsyn og vedlikehold blir jevnlig utført av Hol fjelloppsyn.

Lordehytta er en tredelt steinbu med kledd midtrom. Den ligger i Folarskardet, Hallingskarvet statsallmenning, ved DNT-stien som går mellom Haugastøl og Raggsteindalen. Hytta eies av Hol kommune, men fjellstyret står for oppkjøring av ved, utkjøring av søppel og enkelt vedlikehold. Hytta er kun å betrakte som nødbu, og er nedsnødd om vinteren. Høsten 2023 ble den østre ytterdøren oppgradert (Hol kommune) Ikke alle er like flinke til å ta med seg søppel, samt ta vare på inventar og utstyr.

Skarvereiret, som ligger på kanten av stupet opp for Tvergasteintjørne, ble bygget av Arne Næss i 1942. Statskog er grunneier, mens fjellstyret er eier av selve hytta. Det er inngått bruksavtale mellom fjellstyret og Geilo klatreklubb som er ansvarlig for gjennomføring av vedlikehold. Noen få overnattinger i hytta.

4 VILLREIN

Areal

Tellende villreinareal utgjør ca. 3000 km² fordelt på kommunene Aurland, Ulvik, Lærdal, Hemsedal, Ål og Hol som har vel 800.000 daa. Hallingskarvet statsallmenning, NF 351 i sone 2, utgjør 108.800 daa., mens Skorpa, NF 311 i sone 1, er 44.980 daa. Hertil leier og administrerer Hol fjellstyre fellingstillatelser for kommuneieidommene, NF 353 - Ynglesdalen, og NF 361 - Haugastøl.

Nasjonalt villreinområde

Villreinområdet forvaltes i henhold til Regional plan, 2014-2025.

For gjennomføring av planen er det utarbeidet et handlingsprogram som skal rulleres årlig. NINA har utarbeidet en retningsgivende Miljøkvalitetsnorm med tre kvalitetskriterier for nasjonale villreinområder. Klassifiseringen tar utgangspunkt i tre delnormer, 1) bestandsforhold, 2) lavbeiter, 3) leveområde og menneskelig påvirkning. Normen gir tydelige signal om hvilke faktorer som er de største utfordringene for hvert enkelt villreinområde og skal hjelpe lokalpolitikere til å treffe rette avgjørelser for å ivareta naturmangfoldloven.

Generelt er dette nedslående lesing da ingen av de ti nasjonale villreinområdene oppfyller kravet til god kvalitet (grønn). Fire oppfyller minstemålet om middels kvalitet (gul) mens seks skårer dårlig kvalitet. (rød). Se årsmelding fra 2022. Nordfjella ville under alle omstendigheter kommet på rød liste pga. cwd situasjonen, men ser vi nærmere på kriteriene, er det særlig delnorm tre, leveområde og menneskelig påvirkning som trekker ned.

Som et resultat av tilstanden i de nasjonale villreinområdene har MD utarbeidet en tiltaksplan som er sendt alle kommuner med areal i villreinområdene.

Skrantesjuka (CWD)

Som det går fram av årsmeldingen for 2018, har alle dyr i sone 1 blitt skutt ut pga. smittefare. Det har videre vært et mål å ta prøver av så mange dyr i sone 2 at man med rimelig sikkerhet kan si at dette området er fritt for smitte. Det er ikke funnet nye smittetilfelle i Nordfjella siden nedskytingen.

Derimot synes det å være spor av smitte i jordsmonn rundt salteplasser.

I 2018 ble det det underskrevet en intensjonsavtale mellom Nordfjellakommunene, LMD og KLD der felles mål om bekjempning av skrantesjuka ble programfestet.

Rapport fra en bredt sammensatt reetableringsgruppe (nedsatt i 2017) er levert Mattilsynet og Miljødirektoratet som har brukt den i en tilråding til Landbruksdepartementet og Klima- og Miljødepartementet. Disse vil til slutt avgjøre hvordan villreinbestanden skal reetableres.

Gruppen har bestått av forskere fra en rekke viltfaglige miljøer, tamreinnæringen, Veterinærinstituttet, Villreinrådet, CWD-koordinator, pluss nemd og utvalg for Nordfjella.

Noen vil prioritere en «avlsprogram-modell» basert på tamreinsimler og villreinbukker, noen vil ha en «innfangings-/utsettingsmodell» der det hentes rein fra andre villreinområder, mens reindriftsnæringen ønsker en «reindriftsmodell» da den genetiske strukturen i tamrein synes å ha mindre mottagelighet for CWD. Lokalforvaltningen ønsker donordyr fra sone 2.

Det er antydnet at reetableringen kan starte i tidsrommet 2024-2026.

Sjøl om bestanden er liten, er det gjort vedtak om en beskjeden fellingskvote, først og fremst for å ta nok prøver til å konstatere at bestanden i sone 2 er smittefri.

Hol fjellstyre, inkl. kommuneeiendommene fikk tildelt 11 fellingsstillatelser. 21 innenbygds søkere. Det skulle kun felles bukk da voksen bukk har tre ganger så stor sjanse for å avdekke cwd som simle. 7 dyr ble felt. I sone 2 totalt ble det felt totalt 44 dyr, dvs. en fellingsprosent på 55.

Ingen nye tilfeller av CWD, hverken i Nordfjella eller på Hardangervidda. I flg. modellene som er utarbeidet for mulig CWD i bestanden er det nå 97 % sikkerhet for at dyra i sone 2 er symptomfrie.

Mattilsynet forlanger 100 % sikkerhet før man vil sette i gang med reetablering i sone 1.

Etter jakta 2024 kan dette være mulig.

Villreinutvalget og -nemnd, pluss ordførerne har hatt møte med statssekretærene i LMD og KLD for å drøfte mulighetene for reetablering i sone 2.

Den 20. des. 2023 la Miljødirektoratet fram en omfattende plan for Klima- og Miljødepartementet med en rekke tiltak som skal redde Europas siste villrein.

5. SMÅVILT

Etter et par gode klekkingssesonger tok rypebestanden seg betydelig opp i 2021. med godt resultat i 2022. Varierende resultat i 2023. Lite fugl i Skorpa og rundt Hallingskarvet gjorde at fjellstyret fredet rypa f.o.m. 1. okt. Taksering i naboområder viste tydelig bestandsnedgang.

I statsallmenningene foregår det ingen taksering.

De fleste småviltjegerne er utenbygdsboende.

Mange unnlater å gi tilbakemelding om fangst. Pga. regel om baglimit vil dette heller ikke gi noe mål på bestandsstørrelse. Innleverte fangstrapporter viser 6 fjellryper og en lirype på Hallingskarvet og 13 fjellryper på Skorpa på 56 dager, dvs. 0,34 ryper pr. jaktdagsverk. I tillegg ble det felt to harer på Skorpa.

Fordeling av solgte kort 1999-2023:

År	innenbygds	utenbygds	totalt	År	innenbygds	utenbygds	total
1999	11	33	44	2000	15	46	61
2001	26	59	85	2002	52	58	110
2003	29	79	108	2004	36	62	98
2005	34	66	100	2006	34	76	110
2007	27	101	128	2008	21	64	85
2009	13	50	63 ¹⁾	2010	18	65	82 ²⁾
2011	23	54	77 ³⁾	2012	7	31	38 ⁴⁾
2013	Fredet		0	2014	22 ⁵⁾	44	66
2015	Fredet		0	2016	9	84	93
2017	14	79	93	2018	22	96	118
2019	15	59	74	2020	10	86	96
2021	10	82	92	2022	28	72	100
2023	9	63	72				

1) fredning fra 28/9 2) - 3) ikke kortsalg etter 30.november 4) begrenset jakt til 30. sept. Totalfredning fra 1.okt. 5) Jaktstopp f.o.m. 6. oktober.

Allmenningsgrenser

Grensene for fjellstyrets to statsallmenninger går i hht. grensegangen "så langt opp som bufe kan beite". Grensene skal gå klart fram på *Nordeca's kart over Hardangervidda og/eller Hallingskarvet* i målestokk 1 : 50.000, og dekker begge statsallmenningene som er merket med varder/bolter i alle knekkpunkter i terrenget. De er også angitt på fjellstyrets hjemmeside.

Etter innspill fra grunneiersiden, samt dokumentasjon gjennom nye undersøkelser, er det gjennomført en mindre grenseendring på nordsiden av Hallingskarvet. Dette er godkjent av Statskog og sendt inn til Statens kartverk.

6. FISKE (2022 tall i parentes)

Kort sesong og redusert tilgjengelighet gjør at vannene på Skorpa statsallmenning blir lite brukt. Ørreten i Volavatna er av førsteklasses kvalitet, noe som bl.a. er bekreftet gjennom prøvofiske. På 68 (76) garnnetter ble det tatt opp 74 (74) fisker på til sammen 38,3 kg (35,4), noe som gir 1,2 fisk (0,97) pr. garnnett. Gjennomsnittlig størrelse var på 0,52 kg (0,48). Avkastning pr. ha blir 0,17 kg, begge vann målt under ett. Det er imidlertid vanskelig å sammenligne år for år da det er få garnnetter med varierende værforhold.

Kvaliteten i Øvre Skorpetintjørne er også bra, mens det i Tyrvestjørne har det blitt fisket for lite i forhold til tidligere utsettingsregime. Det er inngått en samarbeidsavtale med Østre Hol Jeger- og Fiskeforrening som skal ta seg av salg av stangkort gjennom Inatur. Det oppfordres til fiske!

FISKEUTSETTING SKORPA 1996-2023

	1996	1998	2000	2003	2004	2006	2008	2011
V. Volavatn (1684 daa)	500 2s	500 2s	500 2s	250 2s	300 2s	1000 1s	500 1s	500 1s
V Tyrvestjørne (50 daa)					50 2s	100 1s	75 1s	75 1s
Ø Tyrvestjørne (75 daa)					75 2s	150 1s	100 1s	100 1s
Øvre Skorpetintjørne (250 daa)					100 2s	200 1s	150 1s	150 1s

	2014	2017	2020	2021	2023			
V. Volavatn 168 ha	500 1s	500 1s	400 1s		400 1s			
Ø. Volavatn 58 ha		300 1å	100 1s		100 1s			
V Tyrvestjørne (50 da)	75 1s							
Ø Tyrvestjørne (75 da)	100 1s							
Øvre Skorpetintjørne (250 da)	150 1s			150 1s				

FANGSTATISTIKK V. VOLAVATN (168 ha) – Ø. VOLAVATN (58,7 ha) 1995 – 2020
NB! Statistikken gjelder kun V. Volavatn fram tom. 2020. Fom. 2021 gjelder begge vannene under ett.

År	ant. fisk på garn	ant. kg	ant. garn-netter/kort	fisk pr. garnnatt	gj.sn.-vekt	avkastning kg/ha	gj.snitts-K-faktor
2023	74	38,3	63	1,2	0,52	0,17	
2022	74	35,4	76	0,97	0,48	0,16	
2021	59	37,0	39	1,5	0,63	0,16	
2020	45	25,2	40	0,8	0,56	0,15	
2019	153	77,4	111	1,4	0,51	0,46	
2018	82	37,1	115	0,71	0,32	0,22	
2017	169	79,5	183/7	0,92	0,47	0,47	
2016	226	125,5	226/5	1,0	0,56	0,75	
2015	86	49	42/2	2,1	0,57	0,51	
2014	213	113	92/3	2,3	0,53	0,67	
2013	153	78,3	101/4	1,5	0,51	0,47	
2012 prøvefiske	74	34	84 / 3	0,9	0,46	0,2	1.09
	55	13,5	24 21-52 mm	2,3	0,25		
2011	151	49	262 / 8	0,6	0,32	0,3	
2010	123	94	218 / 4	0,6	0,76	0,56	
2009	89	61	95 / 4	0,9	0,68	0,36	
2008	85	48	102 / 4	0,8	0,56	0,29	
2007	102	59	155 / 3	0,7	0,58	0,35	
2006 prøvefiske	82	59 1)	234 / 7	0,4	0,72	0,35	1.07
	32	8,7	16 21- 52mm	2,0	0,272		
2005	184	117	260 / 5	0,7	0,64	0,70	
2004	212	130	263 / 8	0,8	0,61	0,77	13 fisk:1.17
2003 kontrollfiske	276	172	236	1,2	0,62	1,02	26 fisk:1.13 1.13
	26	9,425	20 39-45mm	1,3	0,471		
2002	45	25	64	0,7	0,56		
2000	10	6	30	0,3	0,60		
1998	19	16	50	0,4	0,84		
1997	45	36	74	0,6	0,80		
1996 prøvefiske	118	78	111	1,1	0,66		1.13
	13	7,525	16 21-52mm	0,81	0,579		
1995	19	10	30	0,6	0,53		

Tillegg på sluk/flue: 5 fisk -5,6 kg

- 1) 2006: Østre Volavatn: 18 garn/1 natt: 5 fisk - 4,3 kg
- 2) 2013: Tillegg på sluk, elv mot Kongshellervt.: 7 fisk - 5,4 kg.

7. INFORMASJON – OPPLÆRINGSJAKT – FISKE

Fjellstyret ønsker at flest mulig skal få nytte de tilbud våre statsallmenninger kan gi, bl.a. fiske, småviltjakt og villreinjakt. Besøk gjerne vår hjemmeside, www.hol-fjellstyre.no.

Innenbygds ungdom mellom 16 og 18 år som oppfyller kravene til storviltjakt iht. forskrift, har tilbud om et gratis villreinkort utenom rulleringsordning.

Innenbygds førstegangsjegere kan få inntil 4 gratis dagskort for småvilt. Ungdom mellom 16 og 18 år får prisavslag på 50 %.

ROU som ble etablert i 2011, er videreført i samarbeid med Hol barne- og ungdomsskole, GJFF samt lokale ressurspersoner og går nå under betegnelsen GBU Fiskecamp.

8. ARBEIDSPLAN - GJENNOMFØRT 2022 - PLAN FOR 2023

Tiltak 2023	Utførelse
fortsette registrering og merking av gjenstående del av den formelle grensa for Hallingskarvet statsallm.	grensejustering på nordsida av Hallingskarvet foretatt.
gjennomføre tiltak for rekruttering til jakt og fiske	gjennomført GBU fiske prosjekt, plan om fortsettelse i 2024.
informasjon om tilbud og muligheter på statsallm.	oppslag, annonser, hjemmeside
tilbud om gratis villreinkort for opplæringsjegere	avhengig av fellingskvote
arrangere åpent jegermøte i august	årlig, før jaktstart
fiskeutsetting i Volavatn, etter plan	gjennomført utsetting i 2023.
fiskeutsetting i Øvre Skorpetinntj.	gjennomført i 2021
prøvefiske Vestre Volavatn	utført 2012, ferdigstilt 2013.
prøvefiske Tyrvlestjerna	testet Tyrvlestj.2021 «overbefolket».
Lordehytta	Ytterdør oppgradert i 2023
Skorpebu	ny ovn, pipe og brannmur, 2021
hjemmeside	redigere forløpende
kjøre opp ved til Lordehytta og Skorpebu	årlig etter behov
Geilo klatreklubb: Forefallende arbeid på Skarvereiret	utføres etter behov

9 ÅRSREGNSKAP 2022 / BUDSJETT 2023

Regnskap (tall i parentes angir 2022)

Siden statsallmenningene er høgtliggende områder med liten produksjon og tungvint adkomst, holder Hol fjellstyre prisene på et moderat nivå. Fjellkassen har imidlertid solid likviditet. Årsresultatet for 2023 er på kr 24.445 (33.655)

Handtering av regninger og bilag skjer gjennom Hallingdal Økonomiservice AS og attesteres av fjellstyrets sekretær eller leder som også er fjellstyrets representant til Villreinutvalget i Nordfjella.

Bruttoinntekt, villreinjakt i 2022 var kr 27.185 (29.900), budsjett lå på kr 20.000.

Bruttoinntekt, småviltjakt lå på kr 52.620 (59.427), budsjett kr 60.000. For salg av småviltkort har kortselger 10% provisjon.

Budsjett

Driftsbudsjett for 2024 ble satt opp på fjellstyremøte, 5. des. 2023, der foreløpig regnskap ble lagt til grunn.

Geilo, 21.02.2024

P. H. Knudsen.